

ORIGINAL

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudija Josipe Lucić kao predsjednika vijeća, Maide Kovačević, Ilje Klaić, Srđana Nedić i Ruže Gligorević kao članova vijeća, u postupku povodom inicijative R. Š. iz B. za pokretanje postupka ocjene usklađenosti Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i Zakona o upisu stvarnih prava na nekretninama u vlasništvu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine sa Statutom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, na sjednici vijeća održanoj dana 20.04.2011. godine, donio je slijedeće

R J E Š E N J E

Ne prihvata se inicijativa R. Š. iz B. za pokretanje postupka ocjene statutarnosti člana 205. stavova 1., 3. i 5. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 11/01, 8/03, 40/04, 19/07) i člana 2., 3. i 4. Zakona o upisu stvarnih prava na nekretninama u vlasništvu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 26/04).

O b r a z l o ž e n j e

R. Š. iz B. podnio je Apelacionom sudu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Sud) inicijativu za pokretanje postupka za ocjenjivanje statutarnosti člana 205. stavova 1., 3. i 5. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i člana 2., 3. i 4. Zakona o upisu stvarnih prava na nekretninama u vlasništvu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. U inicijativi se navodi da poljoprivredno zemljište, koje su zemljoradničke zadruge samostalno sticale i posjedovale, a koje je nakon toga bilo uknjiženo kao društvena/državna svojina, odnosno uživale sa upisanim pravom korištenja i raspolaganja, dok je kao titular prava svojine uknjižena društvena/državna svojina, nedvojbeno predstavlja imovinu u smislu odredaba člana 1. Protokola 1. uz Evropsku konvenciju o ljudskim pravima i osnovnim slobodama (u daljem tekstu: Konvencija), ali i u skladu sa odredbama člana II 3. k) Ustava Bosne i Hercegovine, te odredbama člana 13. Statuta Brčko distrikta

Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 2/10-prečišćeni tekst – u daljem tekstu Statut). Podnosilac inicijative smatra da se donošenjem osporenih odredbi povređuje pravo zadruga na mirno uživanje zakonito stečene imovine, te da iste nisu u skladu sa Konvencijom, Ustavom Bosne i Hercegovine i da nisu u skladu sa Statutom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Između ostalog se ukazuje i na sadržinu odredbe člana 94. Opšteg zakona o zadrugama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 18/03).

Sud je dopisom 097-0US-10-000002 od 28.03.2011. godine u skladu sa članom 15. stav 2. Zakona o postupku ocjene usklađenosti pravnih akata Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 20/10) i članom 8. stav 8. Poslovnika o radu Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u postupcima ocjene usklađenosti pravnih akata Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i rješavanje sukoba nadležnosti („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 45/10-u daljem tekstu Poslovnik) zatražio dostavljanje mišljenja Skupštine Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vezi predmetne inicijative.

Dana 14.04.2011. godine Skupština Brčko distrikta Bosne i Hercegovine je svojim aktom broj 01.1-02-445/11 od 13.04.2011. godine dostavila mišljenje u kojem se navodi da osporene odredbe konkretnih Zakona nisu u suprotnosti odredbama Statuta, Ustava Bosne i Hercegovine i Konvencije koje kao relevantne navodi podnosilac inicijative, te da se osporenim odredbama ne uskraćuje pravo na mirno uživanje privatne imovine, koje garantuje Statut.

Relevantne odredbe Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine:

Član 205. stav 1., 3. i 5.

1) pravo upravljanja, odnosno korištenja i raspolaganja na stvari u društvenom/državnom vlasništvu postaje stupanjem na snagu ovog zakona pravo vlasništva dotadašnjeg nosioca prava upravljanja odnosno korištenja i raspolaganja na toj stvari, ako je stvar sposobna da bude predmet vlasništva, osim ako posebnim zakonom nije drugačije određeno. Na poljoprivrednom i šumskom zemljištu u društvenom/državnom vlasništvu ne može se steći pravo vlasništva u skladu sa ovim stavom.

3) Stupanjem na snagu ovog zakona Distrikt postaje vlasnik izgrađenog i neizgrađenog gradskog građevinskog zemljišta, te

poljoprivrednog i šumskog zemljišta koje je bilo u društvenom/državnom vlasništvu.

5) Za upise prava upravljanja odnosno korištenja i raspolaganja u zemljišnim knjigama i drugim javnim registrima koji su provedeni do dana stupanja na snagu ovog zakona, smatraće se da su upisi prava vlasništva odnosno prava građenja.

Relevantne odredbe Zakona o upisu stvarnih prava na nekretninama u vlasništvu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine:

Član 2.

Osnovni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine će po službenoj dužnosti izvršiti upis prava vlasništva i bilo kog drugog stvarnog prava u korist Brčko Distrikta na svim nekretninama, upisanim u zemljišnim knjigama tog suda na kojima je do stupanja na snagu ovog zakona kao vlasništvo bila upisana opštenarodna imovina, društveno vlasništvo, državno vlasništvo, vlasništvo zemljišnog fonda agrarne reforme i kolonizacije, vlasništvo društveno-političkih organizacija, mjesnih zajednica i drugih pravnih lica u društvenom ili državnom vlasništvu ili bilo koji drugi oblik vlasništva osim privatnog.

Član 3.

Upisi prava upravljanja korištenja i raspolaganja na nekretninama iz člana 2. ovog zakona bez obzira na vrstu i oblik organizovanja titulara tih prava, brišu se po službenoj dužnosti.

Član 4.

Odredbe članova 2. i 3. shodno se primjenjuju i na promjene stanja u katastarskom operatu Distrikta.

Članom 1. stav 4. Statuta propisano je da su Ustav Bosne i Hercegovine i važeći zakoni institucija Bosne i Hercegovine direktno primjenjivi na cijeloj teritoriji Distrikta. Članom 2. Ustava Bosne i Hercegovine je propisano da prava i slobode predviđene Konvencijom imaju prioritet nad svim drugim zakonima. Članom 13. Statuta je propisano da svako ima pravo da uživa sva prava i slobode garantovane Ustavom i zakonima Bosne i Hercegovine, te Statutom i zakonima Distrikta bez diskriminacije po bilo kom osnovu (taksativno su nabrojani osnovi diskriminacije), a stav 4. iste odredbe propisuje da sva lica na teritoriji Distrikta uživaju prava i slobode koja su im data Konvencijom, pa ta prava i slobode će imati veću pravnu snagu u

odnosu na svaki zakon koji je u suprotnosti sa Konvencijom, a sudovi Distrikta će sprovoditi ta prava i slobode u skladu sa postupcima koji su predviđeni zakonima Distrikta. Stavom 5. navedene odredbe Statuta propisano je da svako ima pravo na mirno i nesmetano uživanje svoje privatne imovine. Nijednom licu imovina neće biti oduzeta, eksproprisana ili na bilo koji način umanjena bez njegove saglasnosti, osim na način predviđen zakonom i u mjeri u kojoj je to potrebno radi ostvarivanja opšteg dobra.

Razmatrajući sadržinu osporenih odredbi Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i Zakona o upisu stvarnih prava na nekretninama u vlasništvu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine sud je utvrdio da iste nisu u suprotnosti sa navedenim relevantnim odredbama Statuta.

Naime, član 205. stav 1., 3. i 5. ne povređuje pravo na imovinu zadruga koje su bile upisane kao nosioci prava upravljanja na poljoprivrednom zemljištu koje je u zemljišnim knjigama bilo upisano kao društvena svojina. Dakle, imovina kojom su upravljale zadruge, a koje su bile upisane kao društvena svojina nisu ni bile vlasništvo zadruga, pa stupanjem na snagu osporavanih odredbi njihovo pravo na imovinu nije povrijeđeno.

Nadalje osporavane odredbe Zakona o upisu stvarnih prava na nekretninama u vlasništvu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine predstavljaju propis procesne prirode po kojem postupka zemljišnoknjižni ured Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i katastarski operat u sastavu nadležnog odjeljenja Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u cilju brisanja titulara prava koji više ne egzistiraju u pravnom poretku, odnosno titulara koje pozitivno zakonodavstvo (koje reguliše pravo vlasništva i posjed) više ne poznaje. Dakle, navedene zakonske odredbe ne sprečavaju fizička i pravna lica da u redovnom sudskom postupku dokazuju pravo vlasništva na nekretninama koje bi se upisalo kao pravo vlasništva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (kao pravnog sljednika političko-teritorijalnih zajednica koje su egzistirale u sistemu društvenog vlasništva) u skladu sa članom 2. navedenog zakona. Slijedom prethodno iznesenog sud je mišljenja i da osporene odredbe Zakona o upisu stvarnih prava na nekretninama u vlasništvu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine nisu u suprotnosti sa relevantnim odredbama Statuta.

U konačnom sud je mišljenja da osporene odredbe Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i Zakona o upisu stvarnih prava na nekretninama u vlasništvu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine nisu ni u suprotnosti

sa članom 94. Opšteg zakona o zadrugama Bosne i Hercegovine čime bi po automatizmu bile u suprotnosti i sa članom 1. stav 4. Statuta.

Naime, Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine je stupio na snagu 14. oktobra 2001. godine, pa je Brčko Distrikt stupanjem na snagu tog zakona postao vlasnik poljoprivrednog i šumskog zemljišta, dok je Opšti zakon o zadrugama Bosne i Hercegovine stupio na snagu dana 9. jula 2003. godine. U skladu sa prethodno navedenim Sud je mišljenja da poljoprivredno zemljište u Brčko Distriktu koje je bilo društveno vlasništvo i postalo imovina Brčko Distrikta u skladu sa odredbom člana 205. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine se ne može podvesti pod pravni režim odredbe člana 94. Opšteg zakona o zadrugama Bosne i Hercegovine, iz čega proizilazi zaključak da osporena odredba tog zakona nije u suprotnosti sa članom 1. stav 4. Statuta. Ovakvo stanovište zauzeo je i Ustavni sud Bosne i Hercegovine u svojoj odluci AP-2430/06 od 10.01.2008. godine.

Na osnovu prethodno navedenog Sud je odlučio kao u izreci ovog rješenja u skladu sa članom 27. tačka e. Zakona o postupku ocjene usklađenosti pravnih akata Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 097-0-OUS-10-000002

Brčko, 20.04.2011. godine

ČLANOVI VIJEĆA:

PREDSJEDNIK VIJEĆA,

1. _____
Maida Kovačević

Josipa Lucić

2. _____
Iljo Klaić

3. _____
Srđan Nedić

4. _____
Ruža Gligorević